

13. Odpoveď ministra dopravy a výstavby Slovenskej republiky Á. Érseka na interpeláciu poslanca a podpredsedu Národnej rady Slovenskej republiky M. Klusa podanú 23. januára 2020 vo veci problematiky zníženia hluku cestnej premávky v obci Dvorianky

ARPÁD ÉRSEK
minister dopravy a výstavby
Slovenskej republiky

KANCELÁRIA PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 14-02-2020		
Číslo spisu: PRED5 - 32/2020		
Listy: 6/-	Prílohy: -	
RZ	ZH	LU

Bratislava 6. februára 2020
Číslo: 10479/2020/SCDPK/11825-M
Stupeň dôvernosti: VJ

Vážený pán poslanec,

zasielam Vám odpoveď na interpeláciu, ktorú doručili na Ministerstvo dopravy a výstavby SR dňa 28. januára 2020.

Predmetom Vašej interpelácie bola žiadosť o zaslanie informácií vo veci technických opatrení eliminujúcich hluk cestnej premávky a opatrení dodržiavania predpísanej rýchlosti v obci Dvorianky. Na otázky uvedené vo Vašej interpelácii Vám zasielam nasledujúcu odpoveď.

1. V akom štádiu je realizácia obchvatu obce Dvorianky, nariadeného ešte v roku 2013? Z akého dôvodu nebola zaradená do Strategického plánu rozvoja dopravy v SR do roku 2020?

Predprojektová príprava bola zabezpečená vypracovaním štúdie realizovateľnosti „Cesta I/79 Vr. n./Topľou – št.hr. SR/UA“, v rámci ktorej bol posudzovaný úsek č. 4 „I/79 Parchovany – Dvorianky“ vo variante 2 (obchvat). Na posúdenie ekonomickej efektívnosti stavby bola spracovaná analýza nákladov a prínosov CBA. Posudzované boli jednotlivé úseky a jednotlivé varianty.

Pri posúdení všetkých úsekov a všetkých variantov sa ukázalo, že jediný úsek, ktorý spĺňa požadované kritériá pre ekonomickú návratnosť (pomer prínosov/nákladov je vyšší ako 1,0), je druhý variant v úseku č. 5 – obchvat obcí Hriadky, Vojčice a mesta Trebišov. Všetky ostatné úseky a varianty dosiahli EIRR menšie ako 5,0 %, čo znamená, že sú ekonomicky v skúmanom období nenávratné a nepriniesli by požadovanú hodnotu za peniaze.

Keďže štúdia realizovateľnosti, resp. jej závery nepotvrdili opodstatnenosť realizácie obchvatu obce Dvorianky a pozitívny výsledok je jedinou možnosťou financovania predprojektovej a projektovej prípravy a realizácie preložky cesty z fondov EÚ, nebolo možné stavbu s takýmito ekonomickými parametrami v rámci priorit zaradiť do investičného plánu Slovenskej správy ciest (ďalej len SSC) dostatočne vysoko.

Realizácia stavby zo štátneho rozpočtu nie je možná, pretože SSC má v posledných rokoch na prvku 0530201 – Výstavba cestnej siete rozpočtované finančné prostriedky len vo výške 2,9 mil. €. Aj keď boli tieto prostriedky v priebehu rozpočtového roku upravované/navyšované, toto navýšenie nikdy nebolo vopred garantované.

Aby som zodpovedal otázku o zaradení/nezaradení obchvatu obce Dvorianky, citujem zo Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry do roku 2020, kde je zaradená s veľmi nízkou hodnotou priority investičná akcia „I/79 Vranov nad Topľou – Hriadky – preložka“: „Predmetom pripravovanej stavby je preložka cesty I/79 od Vranova nad Topľou cez obce Sačurov, Sečovská Polianka,

Parchovany a Dvorianky. Cieľom je vylepšenie stavebno-technických parametrov cesty I/79 a eliminácia nepriaznivých vplyvov hluku z dopravy na obyvateľov v dotknutých obciach. “.

2. Budú v dohľadnej dobe v obci osadené nástroje objektívnej zodpovednosti v zmysle Vážnice dynamického váženia nákladných vozidiel a statických fotoradarov?

V dohľadnom čase sa neuvažuje o osadení nástrojov objektívnej zodpovednosti v zmysle „Vážnice“ dynamického váženia nákladných vozidiel.

Váženie alebo presnejšie úradné meranie najväčších prípustných rozmerov vozidiel a jazdných súprav, najväčších prípustných hmotností vozidiel a jazdných súprav, ďalších technických požiadaviek na vozidlá a jazdné súpravy v súvislosti s hmotnosťami a rozmermi a označovaním vozidiel a jazdných súprav podľa nariadenia vlády SR č. 349/2009 z 8. júla 2009 na cestných komunikáciách vo svojej správe zabezpečuje Slovenská správa ciest. Na ceste I/79 sa vykonáva váženie nápravových tlakov, ktoré realizuje pre SSC certifikovaná firma mobilnými váhami, na základe vopred stanoveného harmonogramu. Štvrťročne vypracováva harmonogram meraní a harmonogram sa realizuje v dohodnutom režime, resp. na základe písomnej objednávky alebo pokynu kompetentného zamestnanca SSC.

Pripomínam ešte jednu skutočnosť týkajúcu sa výstavby vážnice a využitia výstupov z nej. Dynamické meranie hmotnosti (meranie nápravových tlakov) nie je úradným meraním a ani neslúži na potreby úradného merania. Toto meranie je len orientačné, a aby bolo možné využiť jeho výsledky, musí byť doplnené riadnym statickým meraním za účasti Policajného zboru SR (PZ SR). To znamená, že účinnosť bude dosiahnutá v tom prípade, keď SSC v zastúpení firmou SLOVEKO, s. r. o., a v súčinnosti s PZ SR bude preťažené automobily okamžite „odchytávať“ a merať v súlade s platnými predpismi.

Vzhľadom na tieto skutočnosti som tej mienky, že nie je nevyhnutné stavať vážnicu aj s ohľadom na potrebu financovania jej prevádzky, a to najmä preto, že vážnica žiadnym spôsobom nezlepší situáciu a jej výsledky sú použiteľné iba v súčinnosti s fyzickou kontrolou PZ SR, ktorá sa už vykonáva vo zvýšenej miere. Investícia za cca 800-tisíc eur bez DPH je neefektívna, lebo by vo finále žiadnym spôsobom neprispela k zvýšenej kontrole, a teda ani k zlepšeniu situácie v obci Dvorianky.

To, že v rámci projektu výstavby vážnice je možné nepretržité 24-hodinové monitorovanie dopravy na ceste I/79 Dvorianky, ako napríklad identifikácia vozidiel porušujúcich pravidlá cestnej premávky – nedodržaním max. povolenej rýchlosti (meraním okamžitej rýchlosti a meraním priemernej rýchlosti v označenom úseku), porušením zákazu predchádzania a prikázaného smeru jazdy, je v poriadku, avšak tieto činnosti a ich kontrola patria do kompetencie Ministerstva vnútra SR (MV SR), a teda systém, ktorý by tieto činnosti zabezpečil, by malo realizovať MV SR.

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky (ďalej len MDV SR) a SSC už zrealizovali viacero úprav na ceste I/79, ktoré boli oveľa efektívnejšie aj z hľadiska nákladov a výsledkov pre obyvateľov.

3. Ako si vysvetľujete situáciu, kedy osadené samonivelačné poklopy v obci Dvorianky neplnia práve najúspešnejšie svoj účel? A taktiež z akého dôvodu bola

udelené výnimka na prekročenie prípustných hodnôt hluku pre Slovenskú správu ciest o 10 dB? V rámci druhej otázky Vás prosím o poskytnutie presných dát, kt. k tomuto kroku viedli.

Výmena poklopov kontrolných kanalizačných šácht, resp. osadenie nových samonivelačných poklopov, bola zrealizovaná v rámci stavby „I/79 Dvorianky riešenie bezpečnosti II. etapa“ súčasne s pokládkou nových asfaltových vrstiev vozovky v prietahu obce Dvorianky. Stavba bola zrealizovaná a skolaudovaná v roku 2019.

Objednávateľ stavby a správca cesty neeviduje žiadne problémy, ktoré by spôsobovali samonivelačné poklopy osadené v rámci stavebnotechnických opatrení realizovaných v prietahu obce Dvorianky.

Dňa 12.12.2019 bolo na MDV SR, Útvar vedúceho hygienika rezortu, oddelenie oblastného hygienika Košice, doručené podanie SSC. SSC požiadala MDV SR o možnosť uplatnenia výnimky v zmysle bodu 1.6 Prílohy k vyhláške č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky č. 237/2009 Z. z. (ďalej len vyhláška č. 549/2007 Z. z.).

SSC svoju žiadosť odôvodnila prehľadom vykonaných technických a organizačných nápravných opatrení, a to od zahájenia výkonu štátneho zdravotného dozoru a správneho konania vo veci porušenia povinností prevádzkovateľa zdroja hluku a vibrácií od roku 2011 do roku 2019 podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ide o nasledovné opatrenia zamerané na zvýšenie bezpečnosti a upokojenie dopravy v obci, a tým aj na zníženie hluku z dopravy:

- realizácia stavby I/79 Dvorianky odvodnenie, chodníky – s prvkami upokojenia dopravy na oboch vstupoch do obce – jednostranné vybočenie jazdného pruhu;
- osadenie zvislého dopravného značenia s retroreflexnou úpravou pri vstupe do obce v oboch smeroch, obnova zvislého dopravného značenia;
- spoplatnenie cesty I/15 mýtnym systémom pre nákladné vozidlá od 1.1.2014;
- osadenie informatívneho merača rýchlosti;
- realizácia optickej brzdy vodorovným dopravným značením;
- zníženie maximálnej povolenej rýchlosti;
- realizácia stavby I/79 Dvorianky riešenie bezpečnosti I. etapa – s prvkom upokojenia dopravy, t. j. obojstranným vybočením jazdných pruhov na južnom vjazde do obce včítane položenia tzv. tichého asfaltového koberca BBTM 5A PMB 40/80-75 v časti obce na Hlavnej ulici;
- realizácia stavby I/79 Dvorianky riešenie bezpečnosti II. etapa – realizácia samonivelizačných kanalizačných poklopov z dôvodu eliminácie hluku spôsobeného prejazdom áut cez poklopy nachádzajúce sa v jazdnej dráhe, osvetlenia priechodu pre chodcov vrátane položenia tzv. tichého asfaltového koberca BBTM 5A PMB 40/80-75 v intraviláne celej obce na ostatnej časti Hlavnej ulice;

- osadenie balisetov (smerových stĺpikov) v mieste prvku upokojenia dopravy pri vstupe do obce z dôvodu usmernenia a spomalenia dopravy pri vstupe do obce zo smeru od Hriadok.

SSC vo svojej žiadosti zároveň uviedla, že opatrenia na upokojenie dopravy v obci Dvorianky v zmysle technických podmienok TP018 „Zásady navrhovania prvkov upokojovania dopravy na úsekoch cestných priesťahov v obciach a mestách“ nemôže realizovať, pretože ich vzájomná kombinácia na úseku kratšom ako 1 km nie je vhodná z dôvodu, že znižuje plynulosť dopravy, zvyšuje predpoklad brzdenia vozidiel a následného zrýchľovania vozidiel, čo negatívne vplyva na hlukovú záťaž obyvateľov.

SSC v rámci svojej žiadosti taktiež informovala, že jedným z posledných vykonaných nápravných opatrení bola stavba: „I/79 Dvorianky riešenie bezpečnosti II. etapa“. Po jej ukončení bola vykonaná kontrolná objektivizácia hluku. Realizáciou predmetnej stavby boli dosiahnuté hodnoty určujúcich veličín hluku nepresahujúce prípustné hodnoty o viac ako o 10 dB v žiadnom referenčnom časovom intervale (deň, večer, noc – kategória územia III).

Táto skutočnosť bola dokladovaná „Protokolom o meraní, objektivizácii a posúdení imisii hluku v životnom prostredí“ zo dňa 01.08.2019. Meranie vykonala odborne spôsobilá osoba na kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie faktorov životného prostredia a pracovného prostredia na účely posudzovania možného vplyvu na zdravie s príslušnou akreditáciou.

SSC v podaní skonštatovala, že aj napriek účinným opatreniam, ktoré realizovala v obci Dvorianky, nie je možné dosiahnuť prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí bez možnosti uplatnenia výnimky v zmysle bodu 1.6 Prílohy vyhlášky MZ SR č.549/2007 Z. z., a to z nasledovných príčin:

- blízkosť zástavby RD pri ceste I/79 na Hlavnej ulici, kde nie je možné realizovať protihlukovú stenu so samostatnou prístupovou účelovou komunikáciou za protihlukovou stenou;
- konfigurácia terénu, výšková poloha RD vo vzťahu k cestnej komunikácii;
- nemožnosť obmedziť prístup nákladnej doprave na cestách I. triedy;
- absencia cestnej siete – R4 št. hr. SR/PR – Prešov severný obchvat a jej prepojenia na D1 Prešov – Košice a následne R4 Košice – št. hr. SR/MR – pre nasmerovanie tranzitnej dopravy z Poľska do Maďarska.

Žiadosť SSC bola tiež podložená údajmi, ktoré deklarujú postupné narastanie dopravy, získané celoštátnym sčítaním dopravy v rokoch 2005, 2010, 2015 (<https://www.ssc.sk/sk/cinnosti/rozvoj-cestnej-siete/dopravne-inzinerstvo.ssc>).

Významný bol nárast dopravy v rokoch 2010 a 2015, teda v období podania podnetu na hluk z dopravy v dôsledku jeho rušivého vnímania obyvateľmi obce Dvorianky. Oblastná hygienička Košice preskúmala žiadosť SSC, jej odôvodnenie a možnosti využitia bodu 1.6 Prílohy k vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z. z. pri hlukových pomeroch cestnej dopravy po ceste I/79 na Hlavnej ulici v obci Dvorianky, v spojitosti s expozíciou obyvateľov obce týmto hlukom.

Bod 1.6 ustanovuje, že ak je preukázané, že jestvujúci hluk z pozemnej a koľajovej dopravy prekračujúci prípustné hodnoty podľa tabuľky č. 1 pre kategórie územia II a III zapríčinený postupným narastaním dopravy nie je možné obmedziť dostupnými

technickými opatreniami alebo organizačnými opatreniami bez podstatného narušenia dopravného výkonu, posudzovaná hodnota pre kategóriu územia II môže prekročiť prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku z pozemnej dopravy uvedené v tabuľke č. 1 najviac o 5 dB a pre kategórie územia III a IV najviac o 10 dB.

Oblasťná hygienička Košice skonštatovala, že SSC hodnoverne deklarovala postupné narastanie dopravy po ceste I/79 v obci Dvorianky, získané celoštátnym sčítaním dopravy v rokoch 2005, 2010, 2015 a jednoznačne preukázala, že využila a realizovala všetky dostupné technické a organizačné opatrenia na ceste I/79 v obci Dvorianky (bez podstatného narušenia dopravného výkonu) obligatórne pre uplatnenie bodu 1.6 Prílohy k vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z. z.

Objektívizácia hluku podľa „Protokolu o meraní, objektívizácii a posúdení imisíí hluku v životnom prostredí“ zo dňa 01.08.2019 preukázala, že po realizácii všetkých dostupných opatrení, hodnoty určujúcich veličín hluku nepresahujú prípustné hodnoty o viac ako o 10 dB v žiadnom referenčnom časovom intervale. Oblastná hygienička Košice uznala, že v danom prípade je prípustné, že posudzovaná hodnota pre kategóriu územia III môže prekročiť prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku z cestnej dopravy uvedené v tabuľke č. 1 o 10 dB.

Týmto konštatovaním účastníkovi konania – Slovenskej správe ciest vyhovela a na lokalitu v obci Dvorianky pozdĺž komunikácie cesty I/79 v kategórii územia III povolila uplatnenie prekročenia prípustných hodnôt určujúcich veličín hluku o 10 dB podľa bodu 1.6 Prílohy k vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z. z.

4. Z akého dôvodu je v obci v jednotlivých jazdných pruhoch nejednotná max. povolená rýchlosť, t. j. 40 km/h. v jednom smere a 50 km/h v druhom?

V roku 2012 ODI OR PZ v Trebišove na základe opakovaných podnetov občanov obce Dvorianky (týkajúcich sa zníženia rýchlosti jazdy v prietahu obcou Dvorianky, z dôvodu zvýšenej hlučnosti spôsobenej prejazdom motorových vozidiel po kanalizačných poklopoch, ktoré sú umiestnené vo vozovke) odsúhlasil ako dočasné dopravné riešenie do vykonania účinných dopravno-inžinierskych opatrení zníženie rýchlosti na 40 km/hod. v prietahu obcou Dvorianky v smere jazdy Parchovany – Hriadky.

V roku 2015 ODI OR PZ v Trebišove pri posudzovaní projektovej dokumentácie stavby I/79 Dvorianky riešenie bezpečnosti I. etapa (výstavby prvku upokojenia dopravy – ostrovčeka s obojstranným vybočením) odsúhlasil z dôvodu bezpečnosti zníženie prejazdovej rýchlosti spomaľovacím ostrovčekom na 40 km/hod. len v úseku spomaľovača v smere od obce Hriadky.

K žiadosti SSC o obojsmerné obmedzenie rýchlosti v celom prietahu obcou Dvorianky, ODI OR PZ v Trebišove opakovane zaujal zamietavé stanovisko.

Na záver poznamenávam, že problematika hluku, prípustných hodnôt v zmysle vyhlášky č. 549/2007 (Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektívizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí) je pre existujúce vedenia trás ciest I. triedy ťažko riešiteľný problém. Cesty väčšinou vedú stredom obcí a miest, čo bol „urbanizmus“ minulosti – mať zástavbu hneď vedľa cesty. Nik neriešil problém, že časom dôjde k nárastu dopravy či už osobnej, alebo nákladnej.

Riešiť protihlukové opatrenia je z hľadiska priestorových možností v blízkosti zástavby v niektorých prípadoch veľmi ťažko realizovateľné aj vo vzťahu k požiadavkám občanov a samospráv a takéto investície len veľmi ťažko plnia moderné kritériá hodnoty za peniaze.

S pozdravom

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized 'M' followed by a horizontal line and a vertical stroke.

Vážený pán
Martin Klus
poslanec NR SR
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava

Na vedomie:
Vážený pán
Andrej Danko
predseda Národnej rady SR
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava